

Danskeren

Published and distributed under permit (No. 436) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Blair, Nebraska. By order of the President. A. E. Burleson, Postmaster General.

SENATOR REED OF LIGAPAGTEN.

Det er ikke uden Interesse med den paaagaaende Valgkampagnens Slutning at høre, hvad en demokratisk U. S. Senator har at sige om den stærkt omstridte „League of Nations“. Læs følgende:

Kansas City, Mo., 22. Okt. — Forbundssenator James A. Reed fra Missouri sagde paa et Møde, som han havde faaet i Stand her i Aftes for at aflægge Regnskabet for sin Husholdning, som han udtrykte sig, at saa længe, som Vælgerne „vælger en Senator, der tror paa Nationalismens i Modsætning til Internationalisme“, vil deres Interesser blive varetaget.

„Ingen Traktat kan nogen Sinde blive levedygtig, hvis ikke United States' Senat blæser Liv i den,“ fortsatte han. „Den demokratiske Præsidentkandidat er i Favn af det foreliggende Udkast til Folkeforbund med Reservationer, men ingen kender til, hvad Slags Reservationer han mener. Jeg er bange for, at hvis han vælges, vil han komme under Woodrow Wilsons Indflydelse.“

Senator Reed begyndte sin Tale med at sige, at han havde selv faaet Mødet i Stand, og at intet politisk Parti, Komite eller Kandidat var i mindste Maa-de ansvarlig for, hvad han kom til at sige. Han erklærede imidlertid, at han aldrig et Øjeblik som Medlem af Senatet havde glemt, at hans Stemmegivninger angik 110,000,000 amerikanske Borgere, og at alvorlige Fejlskud kunde blive en Ulykke for Landet.

„Hvis den Tid nogen Sinde kommer, da Kongressen tager Instruks fra Præsidenten, vil han blive Landets Ænevoldsherre. Jeg nægter at være med til at reducere United States' Senat til, hvad den tyske Rigsdag var før Revolutionen. Den Mand, der forlanger, at Kongressen skal adlyde Præsidenten med eller imod sin Samvittighed, han tager Ordet for Ænevoldsstyre, lige meget om Despoten er en Helgen eller en Synder, en god Mand eller en grusom Herre, vis eller dum, Demokrat eller Republikaner.“

„Jeg portestere imod at importere en Mand fra England, om hvem jeg tror, at han handler i den britiske Regerings Interesser,“ sagde Senatøren, idet han talte om Herbert Hoover.

„Mit Angreb paa Mr. Hoover frembragte et Skrig, som om jeg skulde have angrebet selve Apostlen Paulus. Men nu bider Hoover „den Haand, der tildelte ham Ære og Magt.“

Det paastaas, at denne Tale af Senator Reed har gjort det umuligt for Demokraterne at vinde i Missouri.

LITERARY DIGESTS ANDEN „STRAW VOTE.“

Literary Digest af 23. Okt., skriver: „Strømmen er svunget til Cox og Roosevelt“ paastod den demokratiske Nationalkomites Formand, George White, tilslidsfuldt tidlig sidste Uge; men Svingningen er aabenbart ikke begyndt tidnok til at blive reflekteret i L. D.s Indsamling af 600,000 Stemmer i de 6 tvivlsomme Stater, New York, New Jersey, Ohio, Indiana, Illinois og California. Et Blik paa den endelige Tabulering af disse Stemmer viser, at Harding endnu har mere end tre Stemmer for hver, der er naaet os for Cox. Tabuleringen følger:

	Harding	Cox
New York	21,144	4,482

New Jersey	22,644	4,635
Ohio	17,915	6,224
Indiana	16,201	7,985
Illinois	17,891	3,682
California	16,759	4,770

Flere Vælger har skrevet til Bladet, at de slet ikke vil tage Del i Valget i Aar, fordi de er lede og kede af Politikernes Valg baade i Chicago og i San Francisco.

DANMARK, NORGE OG SVERRIG.

Tre demokratiske Nationer, der sluttede sig til Nationsforbundet, medens Verdensopinionens første Begejstringsbølge gik højt, er ved at blive betænkelige angaaende baade Alvoren og Indsigten, der lagdes for Dagen gennem dette Dokument.

Foruden at foreslaa tre Forandringer i „The text of the Covenant“ vover disse Nationer at forlange, at England og Frankrig gør Alvor af at opfylde Fordringen i Artikel VIII og gøre Skridt til Afvæbning. Siden Vaabnene er taget fra Tyskland ved Fredstraktaten, synes disse skandinaviske Lande, det var rimeligt, om alle de allierede Lande ogsaa reducerede deres militære Udgifter.

Forberedelser til Lands og Vands og i Luften synes at røbe Mangel paa Tro til Forbundspagten, der skulde gøre Krig overflødig.

SKANDINAVIEN ER NU I FORBUNDET OG MED MINDRE INDFLYDELSE.

end om den var bleven udenfor. Forbundets Afvæbnings-Note er bleven henvist til en af mange Kommissioner, og en interesse-rettet Verden venter en god Dag at høre en Forklaring.

KLARE ORD AF HARDING.

Præsidentkandidaterne har berettiget Krav paa at blive hørt og forstaaet, hvis de ellers udtaler sig klart og forstaaeligt. Fra Marion, O., meddeles følgende Udtalelser af Senator Harding:

„Europa forstaaer klart, hvad vi er ved at komme til at indse, at Ligaen, som den var skrevet, paalægger Amerika bevaagnet Understøttelse af de fire Stormagter til Bevarelse af deres forstørrede Domæner, mod Angreb udenfra. Det er, hvorfor Amerika vil stemme imod Artikel 10. Naar det er gjort, kan vi søge en ny Forstaaelse, en, som vil holde os upantsatte til Europa og Orienten.“

Senatoren gjorde opmærksom paa, at det næste Dag blev 97 Aar, siden Jefferson skrev til Monroe: „Vor første og fundamentale Maxim bør være aldrig at lade os indvikle i Europas Strid.“

Han citerede følgende Ord af Præsident Cleveland af 8. Dec., 1885: „Vi har undladt at tage Del i Trætter mellem fremmede Stater og har overladt til enhver Nation udelukkende at lede og styre sine egne Affærer.“

Endelig citerer han følgende Udtalelse af Præsident Wilson, 6. Maj, 1914: „Amerika bør leve sit eget Liv. Vi kan ikke indgaa Alliancer med dem, der ikke gaar vor Vej. Vi behøver ikke, og vi bør ikke danne Alliancer med nogen Nation.“

Idet Harding kommenterede disse Udtalelser, sagde han: „For alle Amerikanere, og specielt for alle Demokrater, maadet se ud som Art. 10, der vilde sænke amerikansk Nationalitet og Uafhængighed ned i en bevaagnet Alliance, der bærer Masketen af godgørende Idealisme, er en komplet Venden-op-og-ned ik-

ke blot af amerikansk, men af demokratisk Politik (policy).

Jeg nøler ikke med at sige, at jeg staar ved Udtalelserne af Jefferson, Cleveland og den af Præsidenten i 1914, for jeg er uvægerlig imod Artikel 10.

Hverken Jefferson, Cleveland eller Præsidenten i 1914 var imod Samarbejde mellem Amerika og andre Verdens Nationer til Forebyggelse af Krig og Overenskomst om Fred. Jeg er ikke imod saadant Samarbejde. Jeg er inde for det. Det er nu det republikanske Partis Pligt og vil blive min Pligt at begynde et konstruktivt Arbejde for en Association af Nationer bag hvilken amerikansk Opinion kan blive harmoniseret og Amerika forenet.“

Mac Swiney død.

Den hungerstrikkende irske Lord Mayor Terence Mac Swiney døde i Brixton Fængsel, London, om Morgenen den 25. ds. paa sin 74. Fastedag. Father Dominic, hans private Kapellan, og hans Broder John Mac Swiney var hos ham, da han døde. Den døende var uden Bevidsthed i 36 Timer.

Terence Mac Swiney var 40 Aar gammel. Han var en af de mest fremragende Sinn Feiners. Han begyndte Livet som Klædehandler men blev siden Poet, Forfatter og Komedieskriver, før han for Alvor kastede sig over Politikken. Senere blev han voldsomt engelsk-fjendtlig.

Den afdøde har flere Gange været i Fængsel. I 1917 opnaaede han Løsladelse ved Hunger-Strike. I 1918 blev han valgt som Sin-Fein-Medlem fra Cork til Parlamentet, men han kom aldrig til at indtage sit Sæde. Han blev valgt til Borgmester i Cork i indeværende Aar. Det var for politiske Forbrydelser, han blev sat i det Fængsel, hvor han endte sit Liv ved at nægte at tage Næring til sig. — Vil hans Død faa Følger af Betydning?

Det første Dødsfald blandt Hungerstrikerne indtraf Søndag den 17. Oktober, og samme Dag, som Mac Swiney døde ogsaa en Josef Murphy, 25 Aar gl.

KON ALEXANDER DØD.

Ass. Press melder fra Athen under 25. ds.: Kong Alexander af Grækenland døde Kl. 5.20 i Aften. Hans Død skyldes Saar, som en Abekat (pet monkey) tilføjede ham tidlig i Oktober.

Under 22. ds. meldtes fra Rom, at de Saar, der tilføjedes Kong Alexander af en Abekat, var Resultat af et Komplot mod den unge Monarks Liv. Dr. Widal fra Paris, der behandlede Kongen, skal have udtalt: „Om end Historien om Abekatten, der bed Kong Alexander, er sand, led Abekatten af Hundegalskab, der var bibragt dem ved kunstig Indsprøjtning. Det er derfor et virkeligt Attentat imod Kongens Liv, der er begaaet.“

Alexander besteg Grækenlands Trone i Juni, 1917, da hans Fader, Kong Konstantin, abdicerede efter Storbritanniens, Frankrigs og Ruslands Forlangende, de tre Magter, der havde garanteret det græske Folks konstitutionelle Frihed. Alexander er anden Søn af Konstantin, og han var knapt 24 Aar gammel, da han blev Konge. Hans ældre Broder, Kongprins Georg, betragtedes som uvalgt paa Grund af hans Sympatier for Tyskland.

Man mener, at den afdødes Broder Prins Poul, vil blive hans Efterfølger. Baade Prins Arthur af Connaught og Prins

Charles af Belgien har været nævnt som mulige Kandidater for den græske Trone. Men Premier Venizelos har sagt, at fremmede Kandidater ikke vil komme i Betragtning.

Jorden rundt.

Forbud i Australien? Melbourne, 23. Oktober. Afstemningen angaaende Spørgsmaalet om Forbud i Staten Victoria resulterede i, at kun to Distrikter stemte „tørt“. 132 Distrikter stemte for at bibeholde det nuværende begrænsede Licensesystem, medens 67 stemte for at reducere Antallet af Licenser.

Dansk Laan. København, 21. Okt. Finansministeren underrettede i Dag Parlamentets Finanskomite om, at han agter at foreslaa et Laan hos National City Bank i New York, stort \$25,000,000. (Kr. 7 Red.), nominal Rente 8 Procent, den virkelige Rente 9.24 Procent. Laanet skal tilbagebetales i 25 Aar, det første Afdrag om 5 Aar.

„Vaad“ Sejr. Victoria, B. C., 21. Okt. Uagtet der endnu ikke er kommen fuldstændige Meddelelser, ser det ud til, at der er „vaad“ Majoritet paa 10,000 i Provisen, det største Stemmetail i Provisens Historie. Der var flere Kvinder end Mænd paa de stemmeberettigede Liste. En Sejr for de „vaade“ betyder et System, hvorunder Regeringen sælger berusende Drikke i forseglede Pakker.

Tyrkiet og de Allierede. Konstantinopel, 23. Oktober. De Allierede har opgivet deres Plan om at underkue Tyrkerne i Lilleasien ved at benytte græske Tropper og vil nu forsøge Mægling, efter hvad der meddeles hertil fra paalidelig Kilde. Storvezir Damad Ferid Pasha, der anses for at være pro-engelsk, og hele Regeringen har resigneret. En ny Regering er nu blevet dannet i den Hensigt at faa en Forsoning i Stand mellem Regeringerne i Konstantinopel og Angora (Stad i indre Lilleasien).

Folkkeafstemningen i Østrig. Paris, 20. Okt. De Allierede vil respektere Resultatet af den Folkkeafstemning, der fandt Sted i Klagenfurt Distrikt i Østrig forrige Lørdag, skriver „Echo de Paris“. Bladet oplyser, at der er sendt Meddelelse derom til Wien fra Ambassadørernes Raad. Samtidig skal Raadet have tilkendegivet den østrigske Regering, at man venter, at den ikke vil kræve Artikel 88 i Traktaten til St. Germain, der forbød Forening af Østrig med Tyskland uden Billigelse af Raadet i Nationernes Liga.

Armeniens Fremtid. Bryssel, 21. Okt. Folkeforbundets Raad, som begyndte en Række Møder der i Gaar, tog først under Overvejelse, hvorvidt Armenien skulde optages i Folkeforbundet, som Forholdene nu er der, hvis der ikke kan findes en Magt, som vil overtage Mandatet over dette fattige Land.

Arthur Balfour gjorde Rede for den britiske Regerings Synspunkt, der gaar ud paa, at Armenien skulde blive Medlem af Folkeforbundet, og at man saa skulde søge at finde en Magt, der er villig til at overtage Mandatet.

De italienske Bønder sejrer. Rom, 20. Okt. Bemægtigelsen af Land paa Sicilien endte i Gaar

med en fuldstændig Sejr for Bønderne. Landbrugsminister Michele undertegnede i Aftes et Dekret, hvori der forlangtes, at Ejerne skal udleje direkte til Bønderne paa Sicilien, ophæve de eksisterende Kontrakter med Mellemmand og oprette nyt Kontrakter med de kooperative Bønder. Dekretet sætter ogsaa Landreformer over hele Italien i Kraft. Hovedpunkterne i Dekretet blev telefoneret i Forgaars til Præfekterne i alle Provinser paa Sicilien og forelagt Landkommissionæren i hver Provins i Gaar Morges.

Uro i Schweiz. Genf, 20. Okt. Regeringen i Schweiz tager alle mulige Forsigtighedsregler imod Muligheden af en revolutionær Rejsning. Politiet i Basel er blevet forsynet med Haandgranater og trænes til at bruge dem. Socialisterne protesterer; men Regeringen paastaar, at det er dens Pligt at tage alle mulige Forsigtighedsforanstaltninger i Betragtning af den Bolshevikpropaganda, der nu aabenlyst føres i Schweiz. Eksplosion af Bomber udenfor det amerikanske Konsulat i Zürich for nylig og Opdagelsen af Bomber, der blev sænket i Geneva Søen, tyder paa, at Bolshevikerne er meget aktive.

Reddede Søfolk. Manilla, 23. Oktober. 34 skibbrudne hollandske Sømand blev bragt hertil fra den øde Ø i Visayan Gruppen paa Philippinerne, efterat de havde været 22 Dage uden Føde. Mange af dem kan ikke gaa. De er alle skindmagre som Følge af Hunger og behandles nu paa et Hospital her. De er en Del af Mandskabet paa et Sejl-skib, der blev drevet i Land under en Orkan. Til Slut blev de opdaget af Konstabler paa Philippinerne. Den hollandske Konsul har nu taget sig af dem.

Grubeeksplosion i Kina 422 dræbt. — Kun 119 reddes. Peking, 20. Oktober. Ved en Eksplosion og Brand i Tong-Chau Kulgrube i Chin-Li Provisen i Torsdags blev der dræbt over 400 kinesiske Arbejdere. Kun 119 blev reddet. Efterretninger derom kom hertil først i Dag.

I en officiel Rapport ansætter Grubeeksplosionen de dræbtes Antal til 422. Eksplosionen fandt Sted i den nederste Gang. De fleste Arbejdere døde af Røg. Jernbaneværksteder og en stor Cementfabrik i Nærheden af Gruben bragte Ligene bort, eftersom de blev bragt til Overfladen. Der fortælles, at 180 Muldyr blev taget ud i Søndags.

Vort eget Land.

Kartoffelavl i Wisconsin var i Aar 303,000 Acres, eller 3,000 Acres større end i 1919. Man sætter Avlen til 31,318,000 Bushels eller 3,000,000 mere end i 1919. Det antages, at 23,100 „Carlas“ vil blive solgt mod 20,000 „Carlas“ i 1919.

Landsbyen New Amsterdam i Wisconsin, der ligger 13 Mil Nord for La Crosse, er nu 67 Aar gammel, men den har i alle disse Aar ikke haft en eneste Ildebrand for forleden Dag, da Henry Cass mistede sit Hjem, der nedbrændte. Næsten alle de 200 Indbyggere, som er i Landsbyen, er Hollandere.

Tre femten Aar gamle Knægter overfaldt forleden Aften nogle Mænd, som spillede Kort i en Baggade nær deres Hjem i Sioux City, Iowa, og tog med Revolveren i Haand \$10 fra dem. De blev senere paagrebet efter at have undvækslet Skud med Politiet. En Mand paa Gaden blev ramt af en Kugle i den ene Fod. Drengene havde faaet Røverlysten ved at gaa til Teatre, hvor slige Ting fremvises.

Indianernes Børn har renere Tænder, er federe og har i Almindelighed en bedre Helbred end de hvide Børn, siger Dr. L. L. Culp, der er Regeringens Læge paa Oneida-Reservationen i Wisconsin. Han siger, at det ikke forholder sig saaledes, at der

er saa meget Trachoma og Tøring blandt Indianerne. Han siger videre, at det er sjælden, at Indianernes Børn vejer mindre, end de skulde. Som Regel vejer de mere.

Telefonering over 4100 Mil. Los Angeles, Cal., 22. Okt. I Gaar blev der holdt en Telefonsamtale mellem Avalon, Santa Satalinagén, 30 Mil fra Los Angeles Havn, og Dampskibet „Gloucester“, 200 Mil fra Philadelphia. Da Afstanden mellem de telefonerende var 4100 Mil, antages det at være Verdensrekord for Telefonering paa langt Hold. Traadløs og ordinære Telefoner blev benyttet.

Reddede Søfolk. Manilla, 23. Oktober. 34 skibbrudne hollandske Sømand blev bragt hertil fra den øde Ø i Visayan Gruppen paa Philippinerne, efterat de havde været 22 Dage uden Føde. Mange af dem kan ikke gaa. De er alle skindmagre som Følge af Hunger og behandles nu paa et Hospital her. De er en Del af Mandskabet paa et Sejl-skib, der blev drevet i Land under en Orkan. Til Slut blev de opdaget af Konstabler paa Philippinerne. Den hollandske Konsul har nu taget sig af dem.

Theodor Welsh, en syv Aar gammel Dreng, er afgaaet ved Døden i Council Bluffs, Ia., og Drengene Clarence og Ernest Friz er bragt tilbage fra Texas, hvorhen de var rejst sammen med deres Moder, for at blive sat under Tiltale i Forbindelse med deres Kammerats Død. De beskyldes for at have slaet deres lille Kammerat og siden kastet ham ned fra en Bro, fordi han ikke vilde stjele Popcorn fra sin Moder for dem. Han var i Stand til at kravle hjem blødig og skiddet efter at være kastet af Broen.

SENE UDTALELSER AF DE TO KANDIDATER.

Fra Huntington, W. Va., meddes under 25. Okt., at Guv. Cox der samme Dag kundgjorde, at om han blev valgt til Præsident, vilde han „siddé ned sammen med Senatet og faa en Overenskomst i Stand“ angaaende League of Nations, og at hans Overenskomst skulde bestemmes af Senatorvalget. Den eksekutive Villie, sagde han, „bør ikke kontrollere, og det er utænkeligt“ erklærede han, at Amerikas Medlemskab skulde blive udsat til næste Senatorvalg holdes om to Aar.

Cox's Udtalelse var Svar paa et Brev, der var sendt baade ham og Harding af 50 Vælger, der opfordrede dem til at gaa ind paa en hvilken som helst Revision af Lodge-Reservationerne, Totrediede af Senatets Medlemmer maatte tilstemme.

Fra Washington, D. C., meddes under samme Dato, at Senator Harding der udtalte sit Partis Stade i Forhold til League of Nations i følgende Ord:

„Det republikanske Parti foreslaar en saadan Association af Nationer, som mest effektivt vil fremme Begejstringen for Verden-omfattende og stedsevarende Fred uden at ofre nogen Del af den amerikanske Nations Uafhængighed. Det tror, at Amerika kan og skal bære sin fulde Andel af Verdens Forpligtelse, men det mener altid, at Verrika alene skal afgøre, hvad denne Del skal være.“